

Handleiding talenpracticum Lab100

versie 8 april 2009, deze gebruiksaanwijzing is ook online te vinden op: <http://www.letteren.leidenuniv.nl/talencentrum/> → gebruikers talenpracticum → gebruiksaanwijzing
apparatuur

inhoudsopgave:

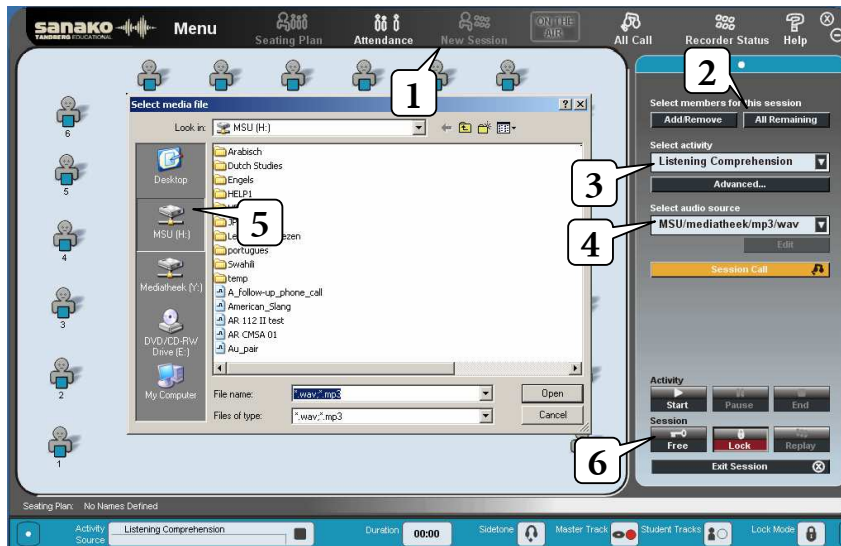
NB: het systeem werkt zelf intern met MSU bestanden. Het is daarom aan te raden om bestanden uit de mediatheek eerst naar de MSU te kopiëren en tijdens de les deze bestanden te gebruiken. Dat werkt in het algemeen sneller en prettiger.

een MSU-bestand gebruiken als luisteroefening (<i>listening comprehension</i>).....	1
een MSU-bestand gebruiken als insprekoefening (<i>model imitation</i>)	2
een of meerdere oefeningen uit de mediatheek alvast naar de MSU kopiëren	3
een oefening rechtstreeks uit de mediatheek gebruiken	4
<i>pair discussion</i> of <i>group discussion</i>	5
een cassette gebruiken als luisteroefening (<i>listening comprehension</i>).....	6
een cassette gebruiken als insprekoefening (<i>model imitation</i>)	7
een cassette alvast digitaliseren voor later gebruik als luisteroefening of insprekoefening	8
een audio-cd gebruiken als luisteroefening (<i>listening comprehension</i>).....	9
een audio-cd gebruiken als insprekoefening (<i>model imitation</i>)	10
het geluid van een video, dvd of cd over de koptelefoons laten horen.....	11
geluid van een cd-rom of een oefening van een website gebruiken in de cabines	12
meerdere oefeningen tegelijk aanbieden (<i>audio on demand</i>).....	13
inlogprocedure	14
meest voorkomende problemen in de talenpracticumzalen	15
een examen of andere ingesproken tekst van studenten bewaren	16
studenten een naam geven en aan- / afwezig melden	17
studenten controleren tijdens een activiteit en helpen of ingrijpen	18
bestanden op cd branden.....	19
een audio-cd via de luidsprekers laten horen	20
een dvd op de beamer vertonen	21

een videoband op de beamer vertonen.....	22
computer op de beamer	23
een cassette via de luidsprekers laten horen	24
geluid uit de mediatheek of de MSU via de luidsprekers.....	25
geluid van een cd-rom, USB-stick of internet via de luidsprekers	26
beeld van een externe videocamera op de beamer	27
een audio-cd in het talenpracticum gebruiken	28
een cassette in het talenpracticum gebruiken	29
het geluid van een videoband in het talenpracticum gebruiken	30
geluid uit de mediatheek, van cd-rom of USB-stick in het talenpracticum gebruiken	31
het geluid van een dvd in het talenpracticum gebruiken	32
woordenlijst.....	33

1

een MSU-bestand gebruiken als luisteroefening (*listening comprehension*)

voorbereiding

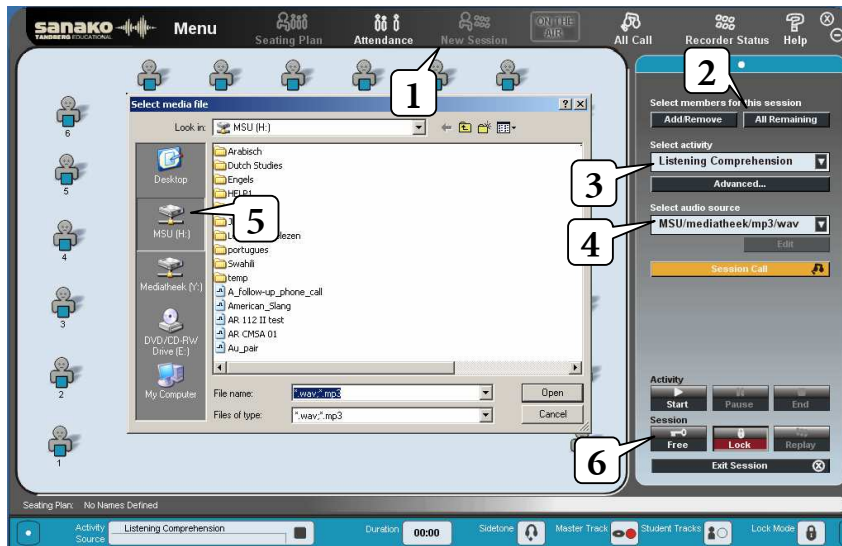
- kies in Lab100: **NEW SESSION** 1
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** 2
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **LISTENING COMPREHENSION** 3
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **MEDIATHEEK/USB-STICK/MSU** 4

handelingen

- kies aan de linkerkant van het venster dat nu verschijnt **MSU [G:]** 5
- zoek het bestand op
- de oefening is direct te gebruiken door de studenten in de cabines. Kies **FREE** om ze in eigen tempo te laten werken of **START** om de oefening klassikaal te doen 6

2

een MSU-bestand gebruiken als inspreekoefening (*model imitation*)

voorbereiding

- kies in Lab100: **NEW SESSION** (1)
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** (2)
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **MODEL IMITATION** (3)
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **MEDIATHEEK/USB-STICK/MSU** (4)

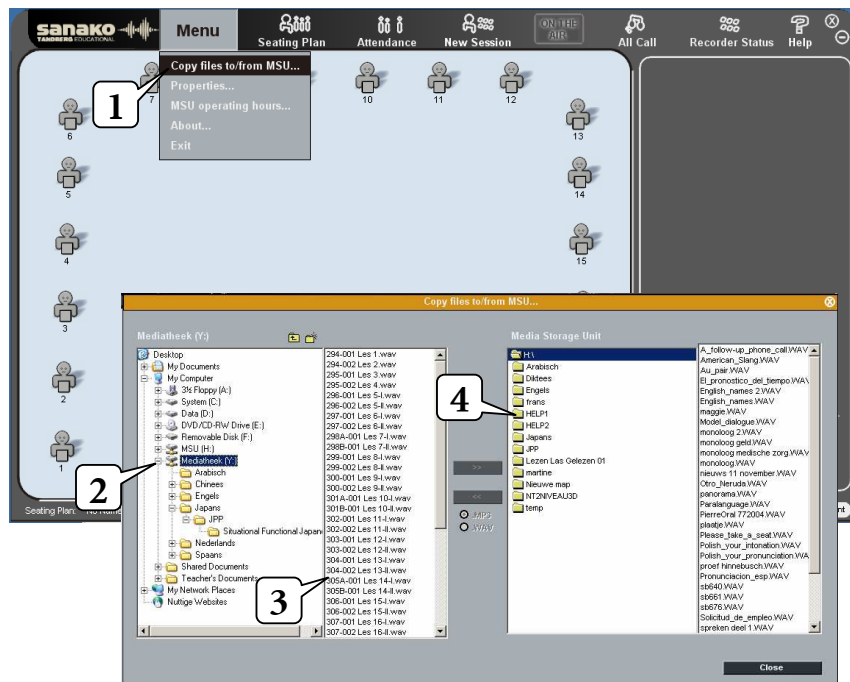
handelingen

- kies aan de linkerkant van het venster dat nu verschijnt **MSU [G:]** (5)
- zoek het bestand op
- de oefening is direct te gebruiken door de studenten in de cabines.
- om de studenten zelfstandig te laten oefenen **FREE** (6) kiezen. Nu kunnen zij in eigen tempo de oefening doen. Als ze hun stem (opnieuw) willen opnemen moeten zij op de rode knop drukken. Om alleen te luisteren op de groene knop drukken
- of kies **START** om de oefening klassikaal te doen, dan wordt bij iedereen de stem opgenomen. Om klassikaal terug te luisteren eerst **END**, **CLOSE** en vervolgens **REPLAY** kiezen

Tip: controleer tijdens de oefening met de knop **RECORDER STATUS** rechtsboven in het beeld of de studenten daadwerkelijk aan het opnemen zijn, of alleen aan het luisteren. Zie ook: "studenten controleren tijdens een activiteit", pagina 18

3

een of meerdere oefeningen uit de mediatheek alvast naar de MSU kopiëren

waarschuwing

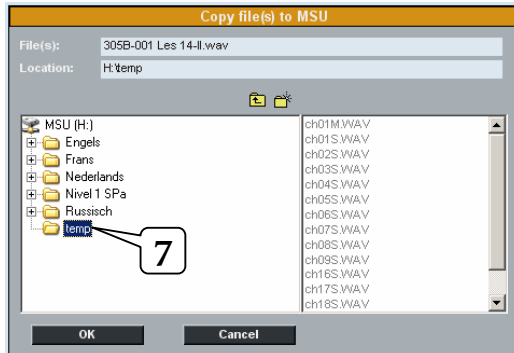
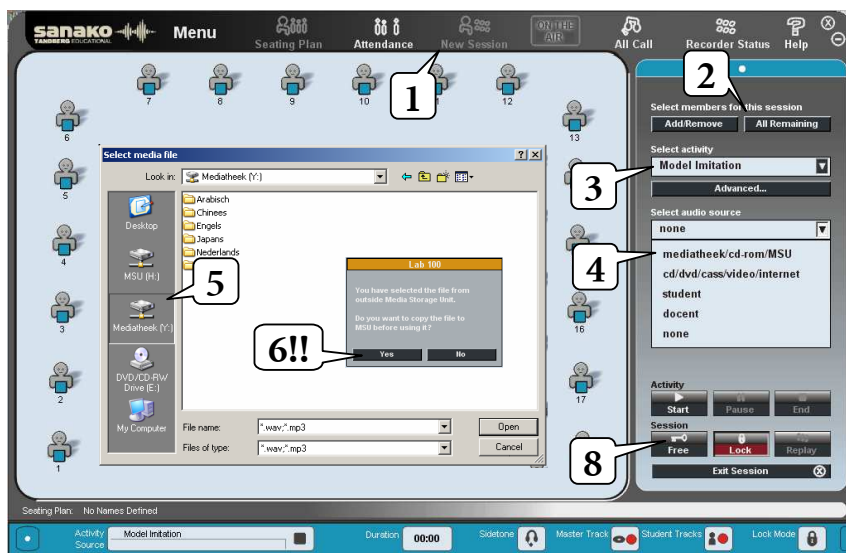
- kopieer de bestanden **niet** 'achter het systeem om' in de windows-verkenner. Het programma kan er dan meestal niet mee werken. Gebruik daarom de hier beschreven methode.

handelingen

- kies in Lab100: MENU
- klik op COPY FILES TO/FROM MSU... 1
- klik in het linkerpaneel op het plusje naast het icoontje van de 2 mediatheek en blader door op de plusjes te klikken naar de juiste map
- selecteer de bestanden die op de MSU moeten worden gezet 3
- wijs in het rechterpaneel naar welke map op de MSU het moet worden gekopieerd 4, of gebruik de rechterknop om een nieuwe map te maken, en klik tenslotte op >>
- kies vervolgens OK Het programma begint de bestanden te kopiëren.
- de bestanden zijn vanaf nu te gebruiken als MSU bestanden, zoals beschreven op pagina's 1 en 2

4

een oefening rechtstreeks uit de mediatheek gebruiken

opmerking

- bij het gebruik van meerdere oefeningen uit de mediatheek is het aan te raden om ze eerst allemaal tegelijk naar de MSU te kopiëren. Zie pagina 3

voorbereiding

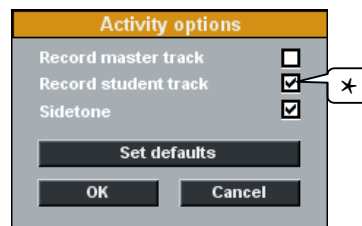
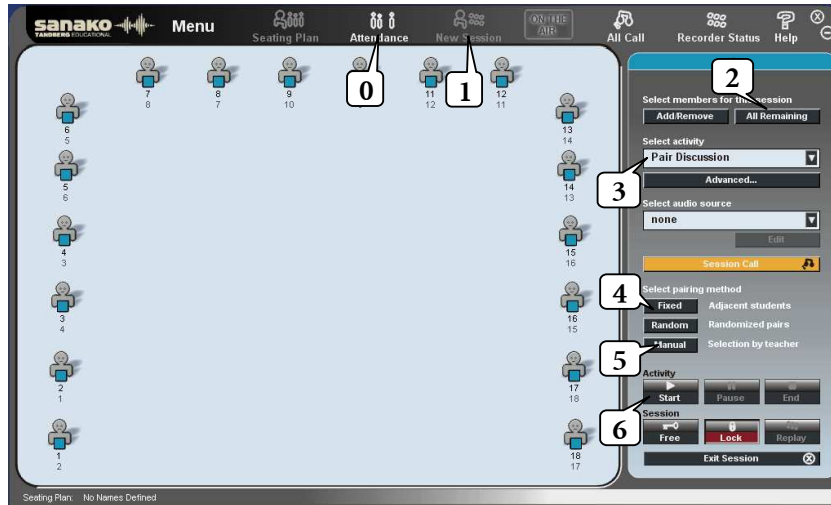
- kies in Lab100: **NEW SESSION** 1
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** 2
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies de gewenste activiteit 3
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **MEDIATHEEK/CD-ROM/MSU** 4

handelingen

- kies aan de linkerkant van het venster dat nu verschijnt **MEDIATHEEK [Z:]** 5
- zoek het bestand op
- de computer vraagt om het bestand naar de mediatheek te kopiëren: kies nu **YES!!** 6 **Waarschuwing:** bij **NO** valt het programma uit
- sla het bestand op in de map **TEMP** voor eenmalig gebruik 7
- de oefening is nu direct te gebruiken door de studenten in de recorders. Kies **FREE** om ze in eigen tempo te laten werken of **START** om de oefening klassikaal te doen 8

5

pair discussion of group discussion

opmerkingen

- markeer eerst welke cabines leeg zijn (zie pagina 18), zodat er geen studenten worden gekoppeld aan een lege cabine **0**
- het verschil tussen *phone conversation* en *pair discussion* is dat bij de eerste studenten zelf contact met elkaar moeten leggen. Dit vereist in de praktijk enige discipline, en de beamer moet aanstaan. Daarom heeft *pair discussion* de voorkeur. Dan maakt de docent de paren
- Het verschil tussen *pair-* en *group discussion* is het volgende. *Pair discussion* vormt paren van 2 personen. Bij *group discussion* kunt u elke gewenste grootte van de groepen kiezen

handelingen

- kies in Lab100: **NEW SESSION** **1**
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** **2**
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **PAIR DISCUSSION** of **GROUP DISCUSSION** **3**
- er hoeft geen geluidsbron gekozen te worden
- met **RANDOM** worden de paren willekeurig gevormd, met **FIXED** zijn de paren naast elkaar zittende studenten **4**
- kies **MANUAL** en kies “keep existing pairs” om aanpassingen te maken **5**
- de oefening begint als u **START** kiest **6**

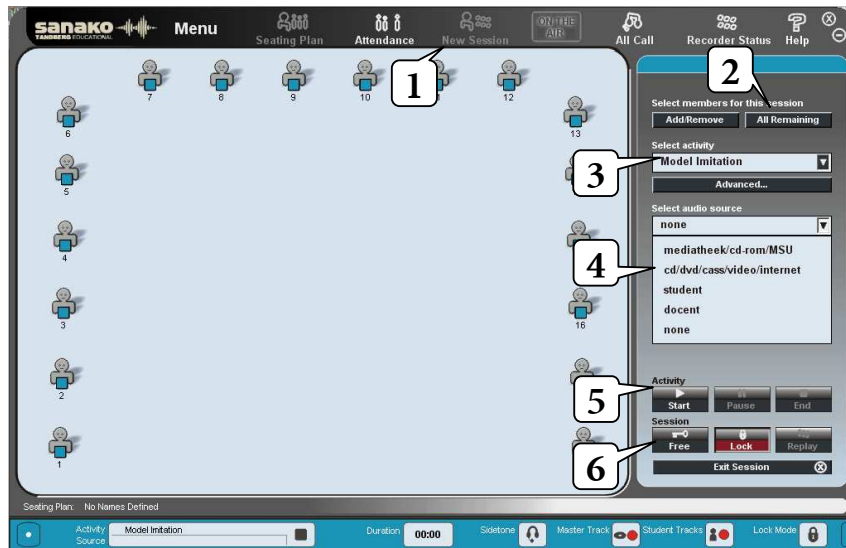
opnemen en terugluisteren

eventueel kunt u de conversaties opnemen:

- klik vóór het starten op **ADVANCED** en vink **RECORD STUDENT TRACK** aan *****
- om terug te luisteren **END**, **CLOSE** en vervolgens **REPLAY** kiezen
- om een gesprek aan alle studenten te laten horen is moeilijker. Kies **END**, dan **COLLECT** en selecteer één van de studenten van dit gesprek. Volg de stappen op pagina 16 en daarna die op pagina 1

6

een cassette gebruiken als luisteroefening (*listening comprehension*)

voorbereiding

- zet de cassette klaar op de juiste plaats, maar start hem nog niet
 - ▶ zie pagina 29 voor instellingen van de cassetterecorder en de versterker
- kies in Lab100: **NEW SESSION** **1**
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** **2**
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **LISTENING COMPREHENSION** **3**
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **CD/DVD/CASS/VIDEO/INTERNET** **4**

handelingen

- om te starten klik op **START** **5** en start direct daarna de cassette
- als de oefening klaar is **END** kiezen, de cassette kan gestopt worden
- het systeem vraagt om het bestand op te slaan. Dit is vaak niet nodig, kies **CLOSE**
- om de studenten nog eens te laten oefenen **FREE** **6** kiezen. Nu kunnen zij in eigen tempo de oefening herhalen
- of kies **REPLAY** om de oefening klassikaal te herhalen

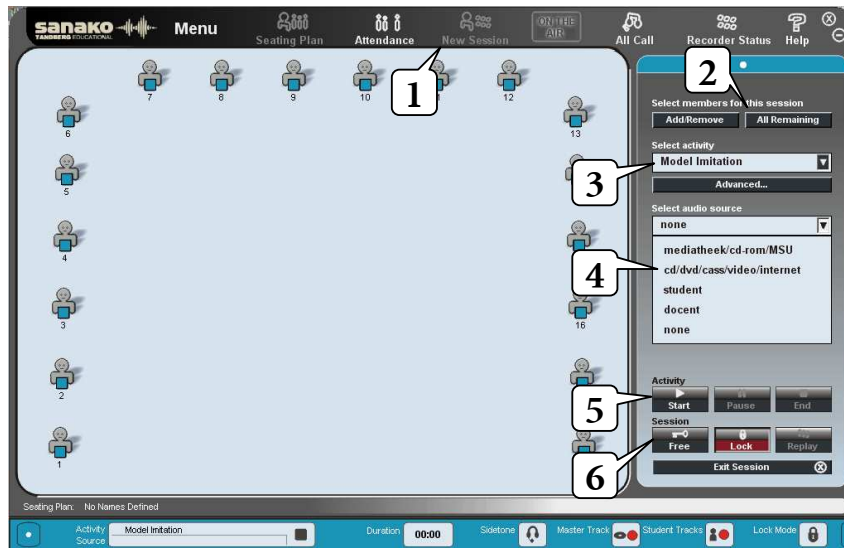
problemen:

als het niet werkt, probeer dan het volgende:

- controleer nogmaals alle relevante instellingen zoals op pagina 29 beschreven
- controleer of de knop op de versterker met de tekst "altijd source" op source staat
- de cassette begint met een lange stilte, is te zacht opgenomen of is leeg

7

een cassette gebruiken als inspreekoefening (*model imitation*)

voorbereiding

- zet de cassette klaar op de juiste plaats, maar start hem nog niet
 - ▶ zie pagina 29 voor instellingen van de cassetterecorder en de versterker
- kies in Lab100: **NEW SESSION** **1**
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** **2**
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **MODEL IMITATION** **3**
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **CD/DVD/CASS/VIDEO/INTERNET** **4**

handelingen

- de studenten kunnen al meteen de eerste keer inspreken
- om te starten klik op **START** **5** en start direct daarna de cassette
- als de oefening klaar is **END** kiezen, de cassette kan gestopt worden
- het systeem vraagt om het bestand op te slaan. Dit is vaak niet nodig, kies **CLOSE**
- om de studenten nog eens te laten oefenen **FREE** **6** kiezen. Nu kunnen zij in eigen tempo de oefening herhalen. Als ze hun stem (opnieuw) willen opnemen moeten zij op de rode knop drukken
- kies **REPLAY** om de oefening klassikaal te herhalen, nu wordt bij iedereen de stem opnieuw afgespeeld

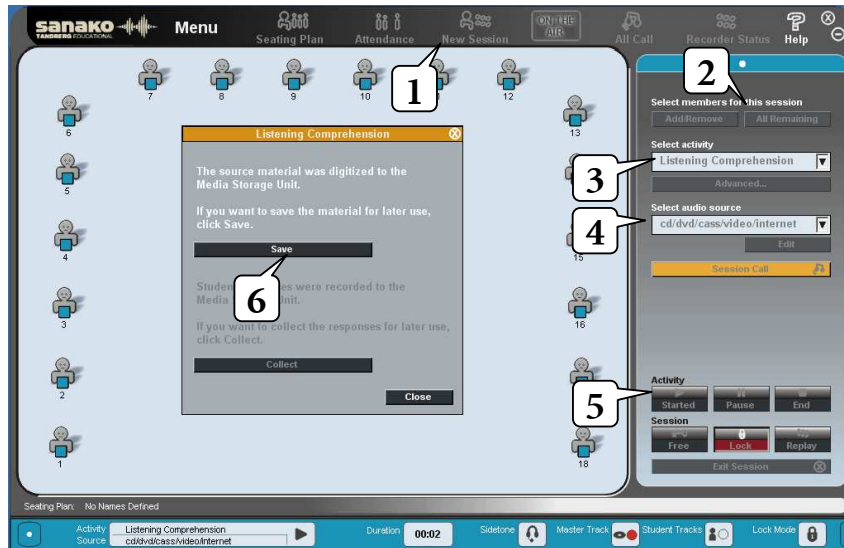
problemen:

als het niet werkt, probeer dan het volgende:

- controleer nogmaals alle relevante instellingen zoals op pagina 29 beschreven
- controleer of de knop op de versterker met de tekst “altijd source” op source staat
- de cassette begint met een lange stilte, is te zacht opgenomen of is leeg
- controleer tijdens de oefening met de knop **RECORDER STATUS** rechtsboven in het beeld of de studenten aan het inspreken of luisteren zijn. Zie ook: “studenten controleren tijdens een activiteit”, pagina 18

8

een cassette alvast digitaliseren voor later gebruik als luisteroefening of insprekoefening

voorbereiding

- zet de cassette klaar op de juiste plaats, maar start hem nog niet
 - ▶ zie pagina 29 voor instellingen van de cassetterecorder en de versterker
- kies in Lab100: **NEW SESSION** (1)
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** (2)
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **LISTENING COMPREHENSION** (3)
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **CD/DVD/CASS/VHS/INTERNET** (4)

handelingen

- om te starten klik op **START** (5) en start direct daarna de cassette
- als de oefening klaar is **END** kiezen, de cassette kan nu gestopt worden
- het systeem vraagt om het bestand op te slaan. Kies **SAVE** (6)
- kies op de MSU de map met de betreffende taal en sla het bestand op met een duidelijk te herkennen naam. Bijvoorbeeld "Caminos2 Les4Oef1"
- nu is de oefening direct te gebruiken. Om deze oefening later te gebruiken, zie: "een bestand van de MSU gebruiken"

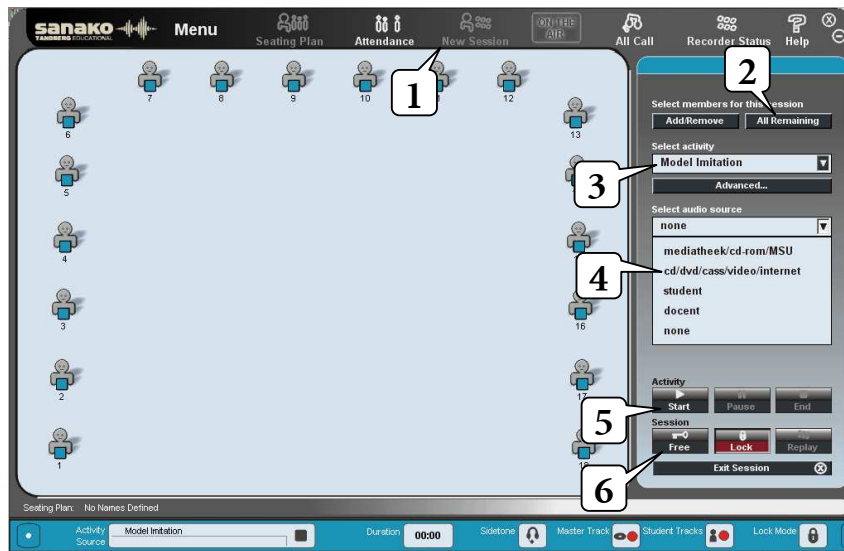
problemen:

als het niet werkt, probeer dan het volgende:

- controleer of de knop op de versterker met de tekst "altijd source" op source staat
- de cassette begint met een lange stilte, is te zacht opgenomen of is leeg

9

een audio-cd gebruiken als luisteroefening (*listening comprehension*)

voorbereiding

- doe de cd in de dvd-speler en zet de cd klaar op de juiste plaats, maar start hem nog niet
 - ▶ zie pagina 28 voor instellingen van de cd/dvd-speler en de versterker
- kies in Lab100: **NEW SESSION** **1**
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** **2**
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **LISTENING COMPREHENSION** **3**
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **CD/DVD/CASS/VIDEO/INTERNET** **4**

handelingen

- om te starten klik op **START** **5** en start direct daarna de cd
- als de oefening klaar is **END** kiezen, de cd kan nu gestopt worden
- het systeem vraagt om het bestand op te slaan. Dit is vaak niet nodig, kies **CLOSE**
- om de studenten nog eens te laten oefenen **FREE** **6** kiezen. Nu kunnen zij in eigen tempo de oefening herhalen
- of kies **REPLAY** om de oefening klassikaal te herhalen

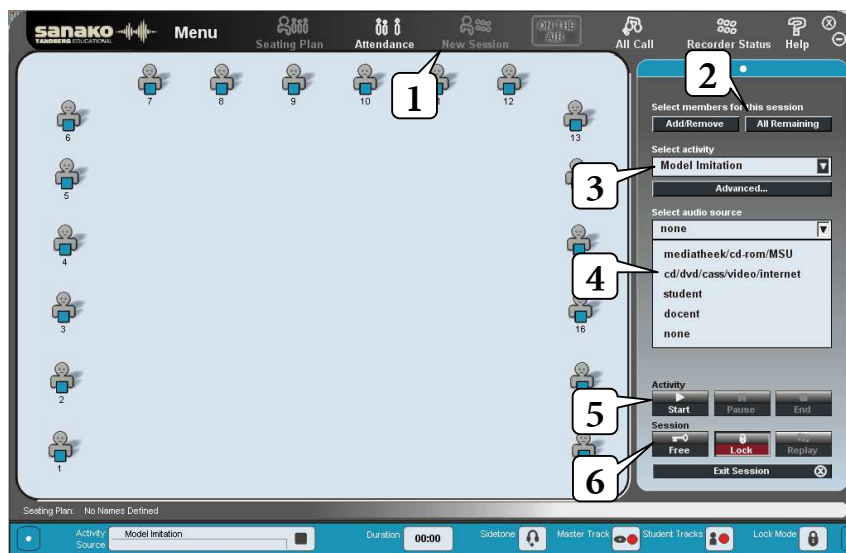
problemen:

als het niet werkt, probeer dan het volgende:

- controleer nogmaals alle relevante instellingen zoals beschreven op pagina 28
- controleer of de knop op de versterker met de tekst “altijd source” op source staat
- controleer of het een audio-cd is (te herkennen aan logo:). Als het een cd-rom is volg dan de stappen zoals beschreven in “geluid van een cd-rom gebruiken”, pagina 12

10

een audio-cd gebruiken als inspreekoefening (*model imitation*)

voorbereiding

- doe de cd in de dvd-speler en zet hem klaar op de juiste plaats, maar start hem nog niet
 - ▶ zie pagina 28 voor instellingen van de cd/dvd-speler en de versterker
- kies in Lab100: **NEW SESSION** **1**
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** **2**
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **MODEL IMITATION** **3**
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **CD/DVD/CASS/VHS/INTERNET** **4**

handelingen

- NB: de studenten kunnen al meteen de eerste keer inspreken
- om te starten klik op **START** **5** en start direct daarna de cd
- als de oefening klaar is **END** kiezen, de cd kan nu gestopt worden
- het systeem vraagt om het bestand op te slaan. Dit is vaak niet nodig, kies **CLOSE**
- om de studenten nog eens te laten oefenen **FREE** **6** kiezen. Nu kunnen zij in eigen tempo de oefening herhalen. Als ze hun stem (opnieuw) willen opnemen moeten zij op de rode knop drukken. Als ze hun eigen stem willen terughoren moeten ze op de groene knop drukken
- of kies **REPLAY** om de oefening klassikaal te herhalen, nu wordt bij iedereen de stem opnieuw afgespeeld

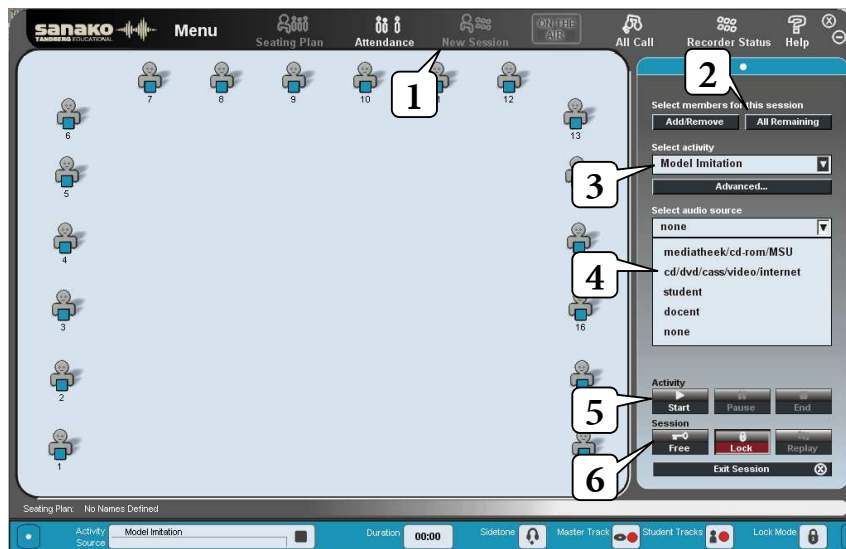
problemen:

als het niet werkt, probeer dan het volgende:

- controleer nogmaals alle relevante instellingen zoals op pagina 28 beschreven
- controleer of de knop op de versterker met de tekst “altijd source” op source staat
- controleer of het een audio-cd is (te herkennen aan logo:). Als het een cd-rom is volg dan de stappen zoals beschreven in “geluid van een cd-rom gebruiken”, pagina 12
- controleer tijdens de oefening met de knop **RECORDER STATUS** rechtsboven in het beeld of de studenten aan het inspreken of luisteren zijn. Zie ook: “studenten controleren tijdens een activiteit”, pagina 18

11

het geluid van een video, dvd of cd over de koptelefoons laten horen

voorbereiding

- zet de video, dvd of cd klaar op de juiste plaats, maar start hem nog niet
 - ▶ zie pagina 30 of 32 voor instellingen van de video/dvd speler, de beamer en de versterker
- kies in Lab100: **NEW SESSION** **1**
 - ▶ kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** **2**
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **LISTENING COMPREHENSION** **3**
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - ▶ kies **CD/DVD/CASS/VHS/INTERNET** **4**

handelingen

- om te starten klik op **START** **5** en start de video, dvd of cd. Het geluid is nu hoorbaar in de cabines
- als het fragment klaar is **END** kiezen
- het systeem vraagt om het bestand op te slaan. Dit is vaak niet nodig, kies **CLOSE**
- om de studenten het geluid nog eens te laten horen **FREE** **6** kiezen. Nu kunnen zij in eigen tempo de oefening herhalen
- of kies **REPLAY** om de oefening klassikaal te herhalen

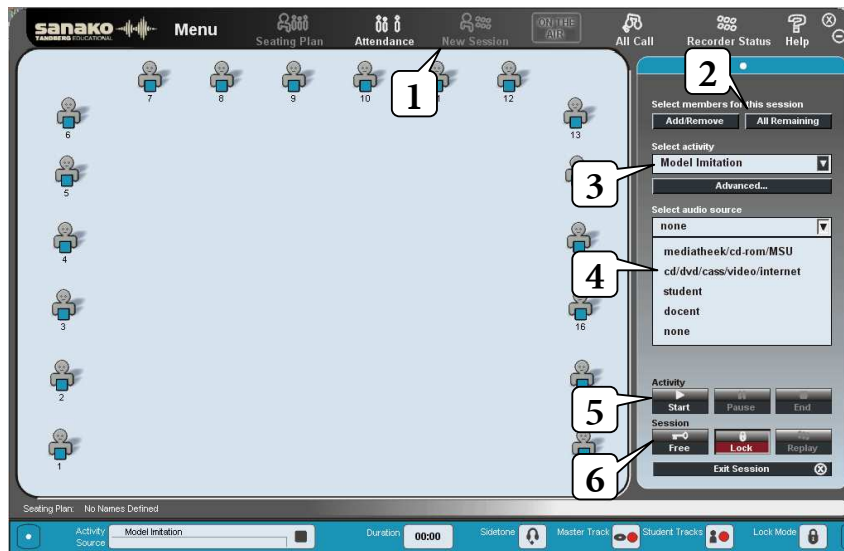
problemen:

als het niet werkt, probeer dan het volgende:

- controleer nogmaals alle relevante instellingen van de dvd/video-speler en de versterker zoals op pagina 30 en 32 beschreven
- controleer of de knop op de versterker met de tekst “altijd source” op source staat
- controleer of het een audio-cd is (te herkennen aan logo:). Als het een cd-rom is volg dan de stappen zoals beschreven in “geluid van een cd-rom gebruiken”, p. 12

12

geluid van een cd-rom of een oefening van een website gebruiken in de cabines

NB: zie verklarende woordenlijst voor het verschil tussen een cd-rom en een audio-cd, pagina 33.

voorbereiding (alleen van toepassing op cd-rom)

- stel vast wat voor een type geluiden op de cd-rom staan
 - als het gaat om **mp3** of **wav** bestanden (dat is meestal het geval) handel dan als beschreven op pagina 3 “bestanden [...] alvast naar de **MSU kopiëren**”. En zoek in het linkervenster in plaats van de mediatheek de **DVD/CD-RW DRIVE**. Of gebruik de cd-rom zoals op pagina 4: “**een bestand rechtstreeks [...] gebruiken**”
 - als het gaat om een **interactieve cd-rom** of een **cd-rom met video** dan is de procedure in grote lijnen vergelijkbaar met het werken met een cassette; dit wordt beschreven onderaan deze pagina
 - in andere gevallen, speel het geluid af op de gebruikelijke manier ‘achter het systeem om’, en volg de volgende handelingen

handelingen

- gebruik de cd-rom/website als gebruikelijk op een andere computer
- zet de versterker **aan** en selecteer als bron **COMPUTER**
- kies in Lab100: **NEW SESSION** **1**
 - kies rechts in het scherm **ALL REMAINING**
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te **2** open
 - kies **LISTENING COMPREHENSION** **3**
- klik op **SELECT AUDIO SOURCE** om het menu uit te klappen
 - kies **CD/DVD/CASS/VHS/INTERNET** **4**
- om te starten klik op **START** **5** en start de oefening van de cd-rom of de website. Het geluid is nu hoorbaar in de cabines

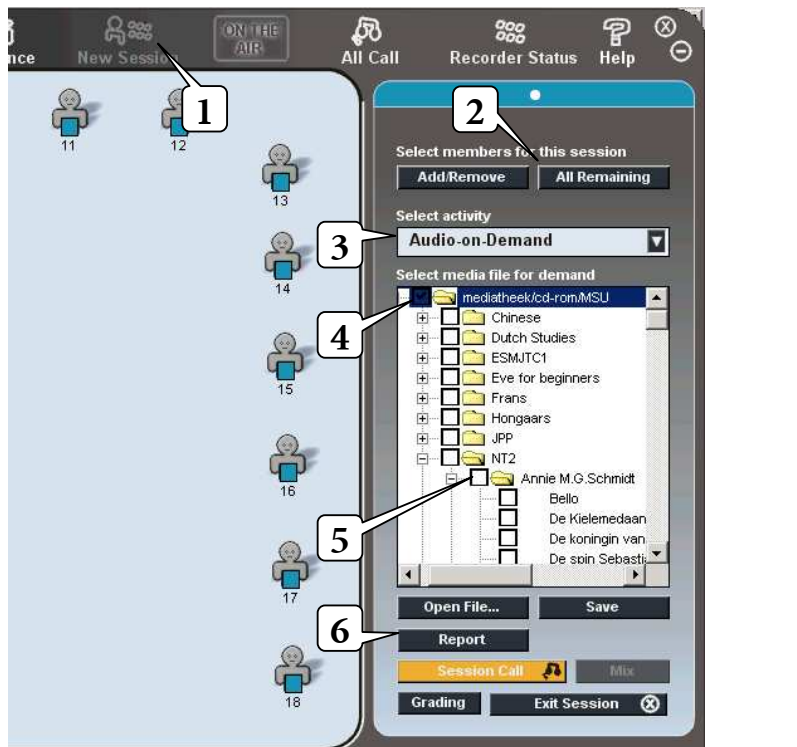
problemen:

als het niet werkt, probeer dan het volgende:

- controleer nogmaals alle hierboven beschreven stappen
- controleer nogmaals alle relevante instellingen van de dvd/video-speler en de versterker zoals op pagina 31 beschreven
- controleer of de knop op de versterker met de tekst “altijd source” op source staat

13

meerdere oefeningen tegelijk aanbieden (*audio on demand*)

AOD report - File list

To select a file, press appropriate number keys on the user audio panel, for example
To change a file, press Call Teacher and then select a new file using number keys.

01	NT2\Annie M.G.Schmidt\Bello
02	NT2\Annie M.G.Schmidt\De Kielemedaanse Beer
03	NT2\Annie M.G.Schmidt\De koningin van Lombardijen
04	NT2\Annie M.G.Schmidt\De spin Sebastiaan
05	NT2\Annie M.G.Schmidt\Dikkertje Dap
06	NT2\Annie M.G.Schmidt\Johanna Krakebeen
07	NT2\Annie M.G.Schmidt\M'n opa
08	NT2\Annie M.G.Schmidt\Pluk - De Stampertjes
09	NT2\Annie M.G.Schmidt\Pluk - Duizeltje

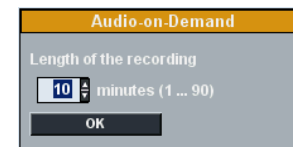
Met *audio on demand* kunnen studenten zelfstandig werken, tot een maximum van 100 oefeningen. Dit kunnen *listening comprehension* en *model imitation*-oefeningen zijn

voorbereiding

- de oefeningen moeten op de MSU staan
 - klik op **MENU** en vervolgens op **COPY FILES TO/FROM MSU** om bestanden naar de MSU te kopiëren. Op pagina 3 staat het in meer detail beschreven

handelingen

- klik op **NEW SESSION** (1)
 - kies rechts in het scherm **ALL REMAINING** (2)
- klik op **SELECT ACTIVITY** om het menu uit te klappen
 - kies **AUDIO ON DEMAND** (3)
- U krijgt de volgende vraag:

- Geef aan hoe lang de langste uitspraak oefening duurt, en kies OK
- klik op het plusje naast **MEDIATHEEK/USB-STICK/MSU** (4)
- zoek de gewenste oefeningen, op de MSU, door op de plusjes te klikken
- zet een vinkje bij de oefeningen die beschikbaar moeten zijn voor de studenten. Een vinkje bij een map kan ook. (5) De gekozen bestanden worden automatisch genummerd
- klik tenslotte op **REPORT** om een lijst met de oefeningen weer te geven. (6) Deze lijst kunt u uitprinten of op de beamer tonen.
- studenten in de cabines kunnen nu zelf bepalen met welke oefening ze werken. Om een nieuwe oefening te kiezen: druk op de bovenste knop van het studentenbedieningspaneel, en toets daarna het nummer van de oefening.

14

inlogprocedure

Om in te loggen voer de volgende handelingen uit:

Druk gelijktijdig de toetsen [ctrl]+[alt]+[delete] in

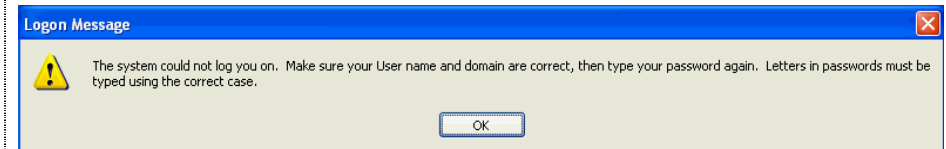
Voer uw gebruikersnaam en wachtwoord in. Als uw e-mail-adres is: **a.b.c.docent@let.leidenuniv.nl** dan is uw gebruikersnaam: **docentabc**.

Let op hoofd- en kleine letters, en let erop dat Caps Lock niet aanstaat.

NB: Denk er alstublieft aan om na gebruik ook weer uit te loggen of de computer uit te zetten. Anders wordt de computer geblokkeerd voor de volgende gebruiker.

Problemen:

Als u niet kunt inloggen:

Controleer of u de gebruikersnaam en het wachtwoord goed heeft ingevoerd. Let op hoofd- en kleine letters. Als dat niet helpt, ga dan naar de balie van het Talencentrum, daar krijgt u een tijdelijke inlognaam, zodat u meteen aan de slag kunt.

Als u het volgende scherm ziet:

Dan is de vorige gebruiker vergeten uit te loggen. Het enige dat u kunt doen is de computer uitzetten, door de aan/uitknop 10 seconden lang ingedrukt te houden. Vervolgens moet u de computer weer aanzetten

15

meest voorkomende problemen in de talenpracticumzalen

normale procedure om het programma te starten:

- om Lab100 te starten, dubbelklik op het icoon met de tekst “Lab100 talenpracticum”
- wacht 10 seconden terwijl het systeem bezig is de paneeltjes te controleren
- als er langer dan 10 seconden niets gebeurt: probeer het eerst nog eens. Anders: zie volgende alinea
- als er een foutmelding is bij het starten: zie 2e kolom

probleem met de MSU

- als Lab100 niet normaal werkt, zet dan alle apparatuur uit en **rustig één voor één** weer aan: het smalle kastje op de MSU eerst, dan de MSU, dan de computer. Deze procedure werkt altijd! De MSU heeft soms wel 5 minuten nodig om volledig op te starten. Als het lampje groen is, is de MSU klaar voor gebruik.
- NB: als de MSU niet uit gaat dan het knopje 10 seconden ingedrukt houden om hem geforceerd uit te zetten

probleem met mediatheek

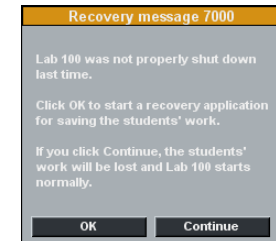
- als u na aanklikken van de mediatheek de mededeling krijgt “access is denied”, dan moet uw naam worden toegevoegd aan de werkgroep talencentrum.
- wanneer u de mediatheek normaal gesproken wel kunt vinden bel dan 7777 en leg uit dat er een probleem is met “de talenlab-share”
- in de kluis van het Talencentrum ligt een volledige kopie van de mediatheek op dvd's voor noodgevallen

probleem met het geluid

- als het geluid niet werkt, ga dan eerst na of het knopje op de versterker met de tekst “altijd: SOURCE” op “source” staat. Controleer verder alle instellingen zoals beschreven op de pagina's vanaf pagina 20

er verschijnt de volgende mededeling:

- “Lab100 was not properly shut down ..”
 - Kies **CONTINUE**. Het programma start alsnog gewoon op
 - De optie **OK** is zelden nodig; kiezen om gegevens op de MSU te redden als deze is uitgevallen tijdens een examen
- “System does not respond correctly.” Probeer eerst het programma nog eens te starten. Volg verder de stappen bij “probleem met de MSU”

de beamer geeft geen beeld (maar staat wel aan)

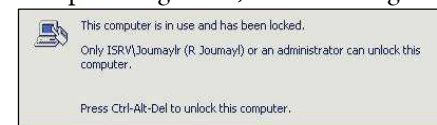
- om een video of dvd te vertonen: wijs met de afstandsbediening naar de beamer. Druk **meermaals** op het knopje *s-video/video* tot in het scherm de keuze ‘video’ (i.t.t. ‘s-video’) verschijnt. Als een videoband nu nog geen beeld geeft, ligt het aan de band zelf
- om de computer op de beamer te krijgen: Druk meermaals op het knopje *computer 1/2* tot in het scherm de keuze ‘computer 1’ verschijnt

de computer gaat niet aan

- de computer staat in spaarstand, of de monitor staat uit. Druk op de spatiebalk respectievelijk het aan/uit knopje van de monitor

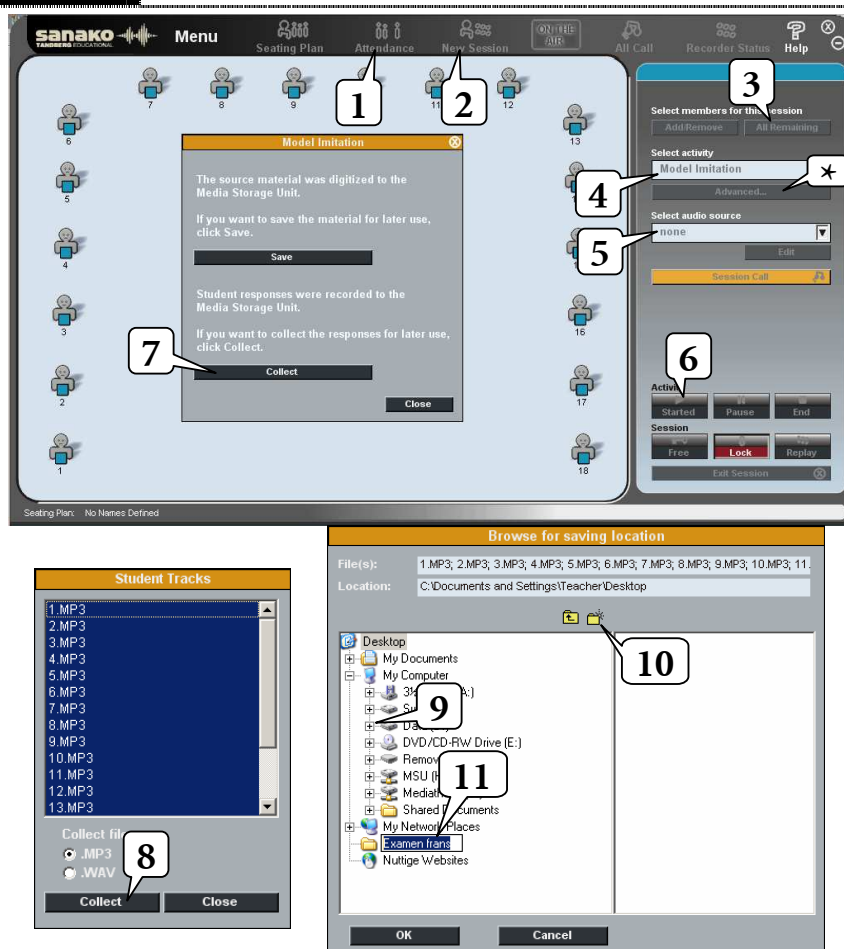
de computer reageert nergens meer op en is dus niet ook meer uit te zetten

- houd het aan/uit knopje 10 seconden lang ingedrukt om de computer hardhandig uit te zetten. Daarna werkt het weer als gebruikelijk.
- dit geldt ook als de computer is gelockt, zie afbeelding:

16

een examen of andere ingesproken tekst van studenten bewaren

voorbereiding

- geef alle studenten een naam en geef aan welke cabines leeg zijn (1) (uitleg op volgende pagina). Of noteer op papier welke student in welke cabine zit
- voer de oefening uit als gebruikelijk (2 t/m 6)

handelingen

- na het kiezen van [END] (of [EXIT SESSION]) verschijnt een nieuw venster
- kies [COLLECT] (7) (dit kan even duren)
- en kies opnieuw [COLLECT] in het volgende scherm (8)
- het programma vraagt waar je de bestanden wilt opslaan
- ga naar de netwerkschijf O:\talencentrum\ en kies uw taal door op de plusjes te klikken (9)
- klik vervolgens op [CREATE DIRECTORY] (10)
- geef de nieuwe map een geschikte naam (11)
- en klik [OK], nu worden de bestanden opgeslagen
- wanneer het om belangrijk materiaal gaat, zoals een examen, is het verstandig om het **noogmaals op te slaan op een USB-stick**, door de stappen 8-11 te herhalen, en bij stap 9 “removable disc” te kiezen
- de map met deze bestanden is later terug te vinden op uw werkplek op O:\talencentrum
- om de bestanden op een cd te zetten zie de handleiding op pagina 19
- als er iets fout gaat: zie onder

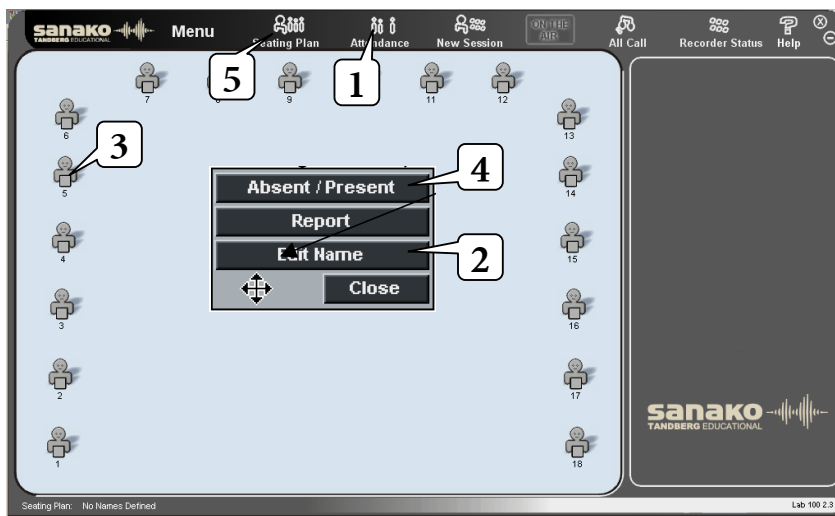
problemen:

NB: deze uitleg is alleen van toepassing op activiteiten waarbij de studenten worden opgenomen zoals model imitation en reading practice. Bij alle andere activiteiten moet opnemen handmatig worden aangezet. Klik in dat geval na het selecteren van de activiteit op [ADVANCED] (★) en kies [RECORD STUDENT TRACK]

NB: mocht er iets fout gaan, bijvoorbeeld na het drukken op een verkeerde knop; **raak dan geen toets meer aan** en haal hulp. Waarschijnlijk is de informatie nog niet verloren (Technische gegevens: de opnames zijn te vinden in \\172.24.1.2\u01\msu\ bestanden: ch01s.pcm – ch18s.pcm (Openen in Audition: 32khz, 16 bit mono, “intel pcm(LSB,MSB)))

17

studenten een naam geven en aan- / afwezig melden

opmerking

- ter voorbereiding van oefeningen waarbij studenten worden opgenomen zoals een examen is het nodig de studenten een naam te geven en lege cabines te markeren

namen geven aan studenten

- vouw het menu **ATTENDANCE** open. **1** Dit is zo nodig te verplaatsen met het knopje
- kies de optie **EDIT NAME** **2** en wijs het betreffende studenticoontje aan. **3** Nu kunt u de naam veranderen. Tip: laat het cabinenummer staan
- geef op deze manier iedere student een naam
- het geven van namen en afwezig melden hoeft maar één keer; dit kan worden opgeslagen als *seating plan*

cabines als leeg markeren / studenten afwezig melden

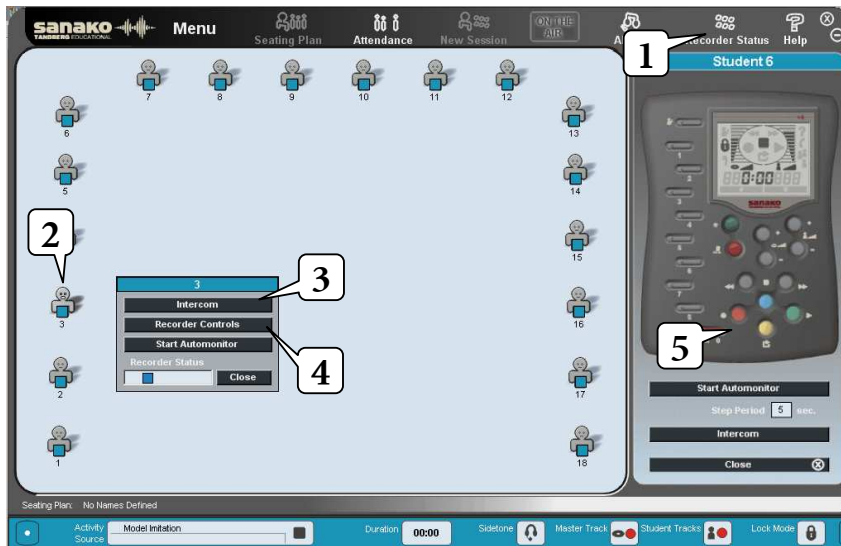
- vouw het menu **ATTENDANCE** open en kies de optie **ABSENT/PRESENT** **4**
- een cabine is leeg als het icoontje 'doorzichtig' is:

schema opslaan als seating plan

- kies het menu **SEATING PLAN** linksboven in het scherm en klik **SAVE SEATING PLAN** **5**
- geef het een duidelijke naam. Bijvoorbeeld: italiaans niv1 groepA
- dit is de volgende les terug te vinden in hetzelfde menu

18

studenten controleren tijdens een activiteit en helpen of ingrijpen

alle studenten tegelijk controleren

kies rechtsboven in het scherm **RECORDER STATUS**. **1** De icoontjes van de studenten veranderen in hun activiteit op dat moment. Inspreken is , (terug-)luisteren en spoelen en . Geen activiteit is: . Let er vooral op dat tijdens een inspreekoefening iedereen daadwerkelijk aan het opnemen is. Kies opnieuw **RECORDER STATUS** om terug te gaan naar normale weergave

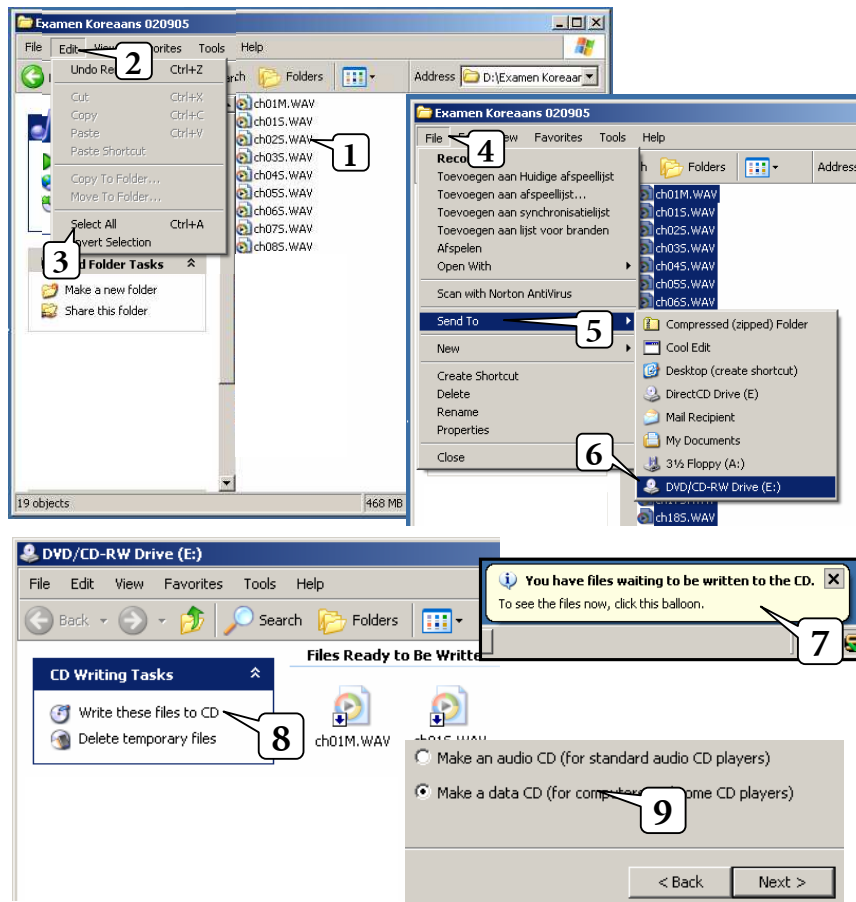
meeluisteren met een student

- klik op het icoontje van de student. **2** De student is nu hoorbaar maar merkt zelf niet dat er wordt meegeluisterd
- het icoontje verandert van in
- klik op **INTERCOM** om met de student te kunnen praten **3**
- klik op **RECORDER CONTROLS** om de student te helpen met het bedienen van zijn paneel **4** Aan de rechterkant van het scherm wordt het bedieningspaneel weergegeven **5**

opmerking

Een student kan zelf om hulp vragen met het knopje uiterst linksboven op het bedieningspaneel. Zijn icoontje verandert dan in . Zodra je daarop klikt is er een rechtstreekse verbinding.

19 bestanden op cd branden

opmerkingen

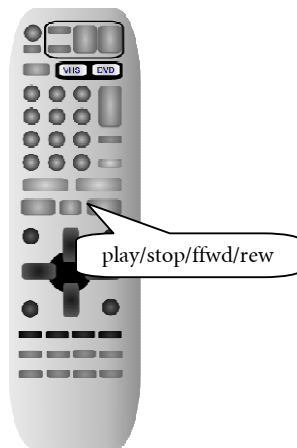
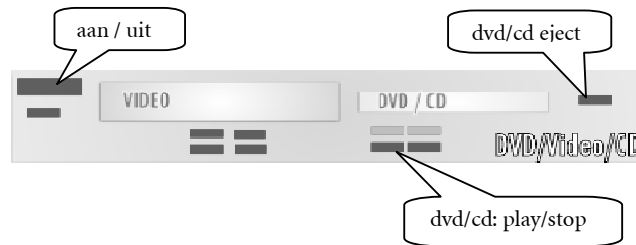
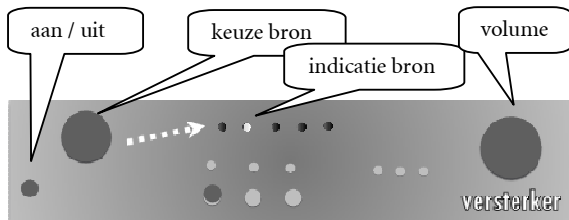
- lege cd-r's kunt u lenen bij de balie van het Talencentrum
- op alle computers in het Lipsius kunt u een cd branden
- op een audio-cd past maximaal 80 minuten geluid. Er past wél zo'n 20 uur geluidsmateriaal wanneer u bij stap 9 voor data-cd kiest. Zie ook in de woordenlijst op pagina 33: mp3/wav

handelingen

- zoek de bestanden op in de windows-verkenner
- selecteer één van de bestanden **1**
- toets [ctrl]+[a] of klik bovenin het venster op **EDIT** **2** en kies **SELECT ALL**
- kies bovenin het venster **FILE** **4** en dan **SEND TO** **5** **DE** **6**
- er verschijnt een tekstballon rechtsonder in beeld. Klik niet op het kruisje maar *in* de ballon **7**
- kies links in het venster dat nu verschijnt **WRITE THESE FILES TO CD** **8**
- u kunt de cd een naam geven, kies vervolgens **NEXT**
- kies in het volgende scherm *data cd* **9**, of (als alles bij elkaar minder is dan 80 minuten) voor *audio cd*
- na het kiezen van **NEXT**: volg de instructies op het scherm

problemen:

Wanneer er een probleem is: zorg er ten eerste voor dat de informatie op de computer veilig staat, zet het bijvoorbeeld op de "O: - schijf" of in de map "mijn documenten". Later kan het alsnog weggeschreven worden naar een cd.

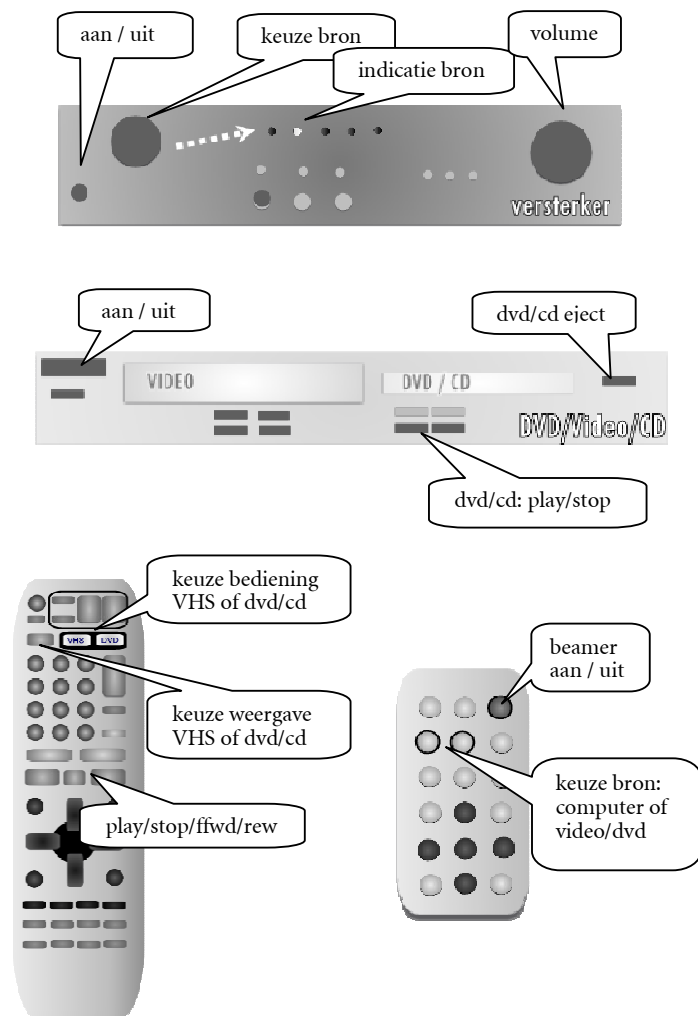

versterker

- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CD/VIDEO/DVD
- controleer het VOLUME

dvd/video/cd-speler

- zet het apparaat AAN
- plaats een cd in de lade voor dvd/cd
- start de cd met de afstandsbediening van de dvd/video/cd-speler

versterker

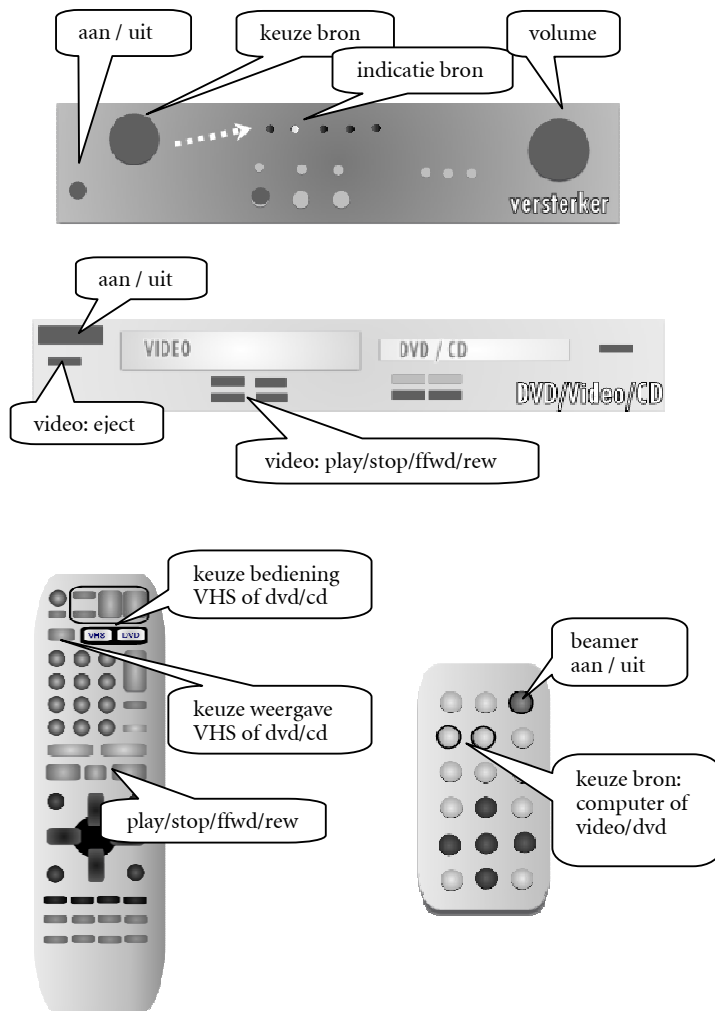
- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CD/VIDEO/DVD
- controleer het VOLUME

beamer

- zet het apparaat AAN met de afstandsbediening. Opstarten duurt ongeveer een minuut. Afstandsbediening naar beamer richten
- laat scherm zakken met de knop naast het bord
- selecteer de bron VIDEO met de afstandsbediening, door meermaals de knop S-VIDEO VIDEO in te drukken. De keuze is zichtbaar op het scherm

dvd/video/cd-speler

- zet het apparaat AAN
- plaats een dvd in de lade voor dvd/cd
- start de dvd met de afstandsbediening van de dvd/video/cd-speler
- kies op de afstandsbediening DVD. De speler is nu te bedienen met de blauwe toetsen

versterker

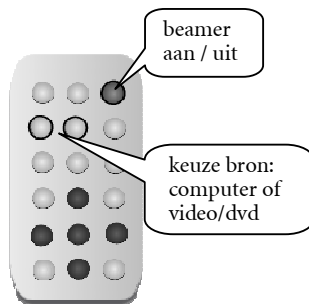
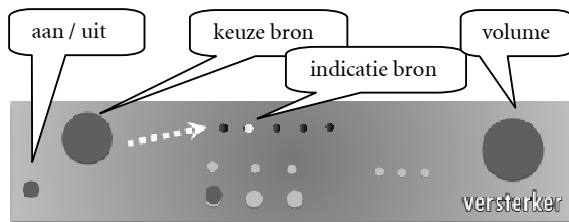
- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CD/VIDEO/DVD
- controleer het VOLUME

beamer

- zet het apparaat AAN met de afstandsbediening. Opstarten duurt ongeveer een minuut. Afstandsbediening naar beamer richten
- laat scherm zakken met de knop naast het bord
- selecteer de bron VIDEO met de afstandsbediening, door meermaals de knop S-VIDEO VIDEO in te drukken. De keuze is zichtbaar op het scherm

dvd/video/cd-speler

- zet het apparaat AAN
- doe een videoband in de speler
- kies op de afstandsbediening VHS. De speler is nu te bedienen met de blauwe toetsen

computer

- computer staat aan

beamer

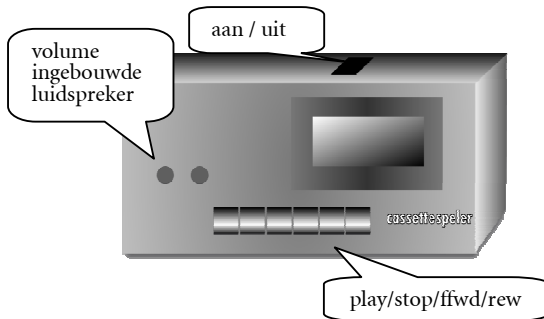
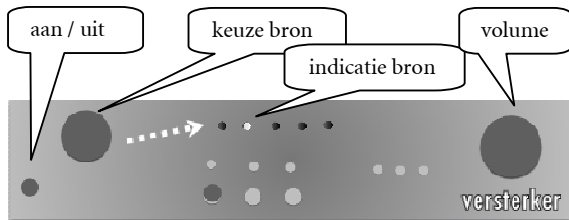
- zet het apparaat AAN met de afstandsbediening. Opstarten duurt ongeveer een minuut. Afstandsbediening naar beamer richten
- laat scherm zakken met de knop naast het bord
- selecteer de bron COMPUTER 1 met de afstandsbediening, door meermaals de knop COMPUTER 1/2 in te drukken. De keuze is zichtbaar op het scherm

versterker

- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron COMPUTER
- controleer het VOLUME

24

een cassette via de luidsprekers laten horen

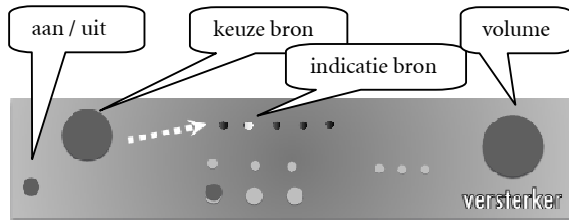

versterker

- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CASSETTE
- controleer het VOLUME

cassetterecorder

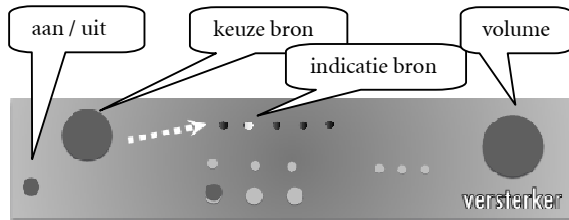
- open de lade in het bureau
- zet het apparaat AAN met het knopje aan de achterkant
- plaats een cassette
- VOLUME van de ingebouwde luidspreker mag UIT staan

computer

- computer staat aan
- kies op het bureaublad “mediatheek” of “msu”.
- open het geluidsbestand, door dubbel te klikken
- de correcte mediaspeler start automatisch
- NB: dit loopt buiten het talenpracticum om

versterker

- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron COMPUTER
- controleer het VOLUME

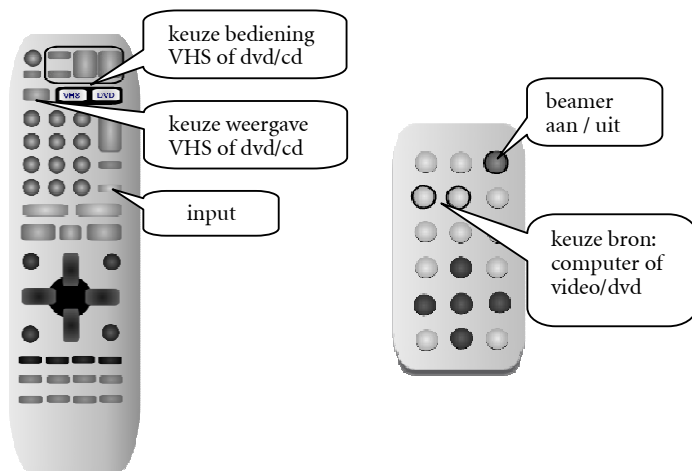
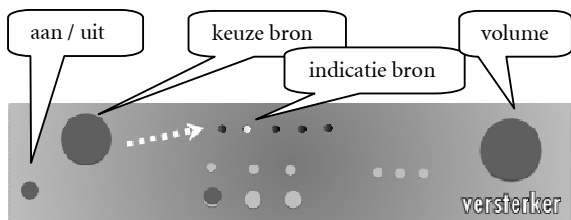

computer

- computer staat aan
- zoek het geluidsbestand op en open het bestand
- de correcte mediaspeler start automatisch
- NB: dit loopt buiten het talenpracticum om
- de meeste bestandstypen worden automatisch geopend. Zo niet, meld het via het klachtenformulier. Wij zullen het zo snel mogelijk oplossen

versterker

- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron COMPUTER
- controleer het VOLUME

versterker

- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CD/VIDEO/DVD
- controleer het VOLUME

beamer

- zet het apparaat AAN met de afstandsbediening. Opstarten duurt ongeveer een minuut. Afstandsbediening naar beamer richten
- laat scherm zakken met de knop naast het bord
- selecteer de bron VIDEO met de afstandsbediening, met knop S-VIDEO VIDEO. De keuze is zichtbaar op het scherm

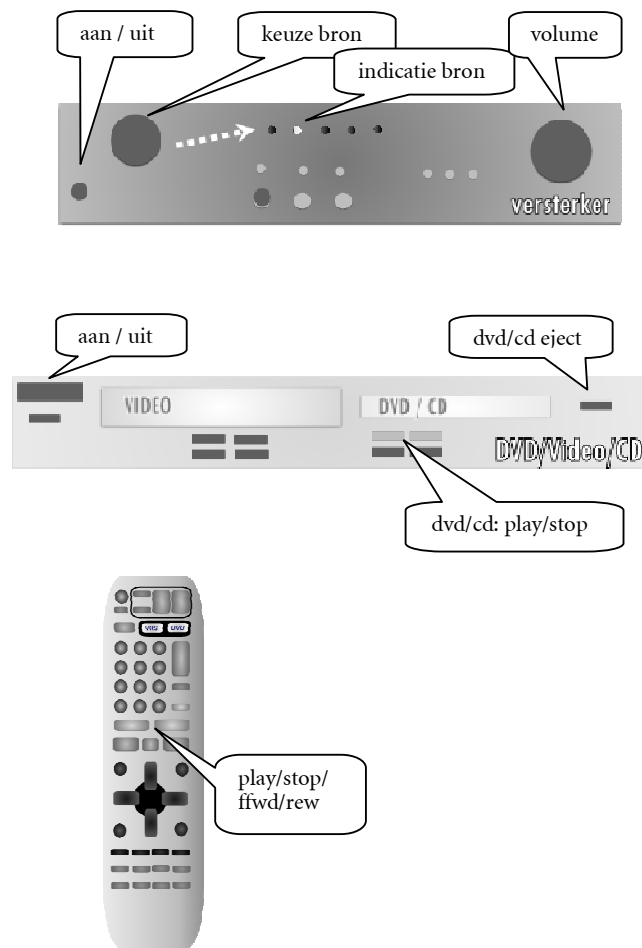
dvd/video/cd-speler

- sluit de videocamera aan op de geel/rood/witte aansluitingen achter het klepje onder de AAN/UIT knop
- zet beide apparaten AAN
- druk op de afstandsbediening herhaaldelijk op de knop INPUT tot A3 is geselecteerd, te controleren op het scherm van de dvd/video/cd-speler

(in lokaal 151 en 114)

dvd/video/cd-speler

- kies op de afstandsbediening als INPUT: VCR en druk daarna een paar keer op de knop PR/TRK+ tot Av3 is geselecteerd.

versterker

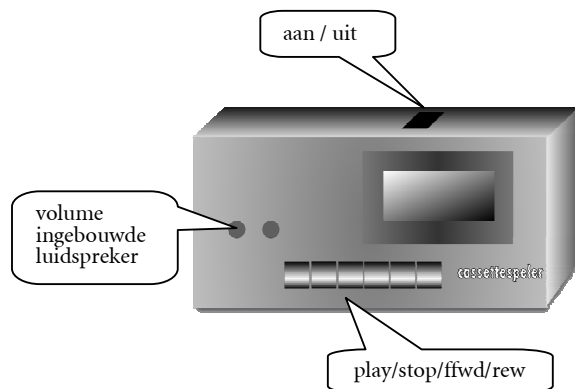
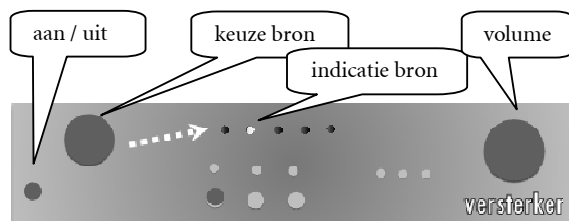
- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CD/VIDEO/DVD
- VOLUME mag UIT. Alleen nodig voor klassikaal geluid
- controleer of de knop met de tekst ALTIJD SOURCE op source staat

dvd/video/cd-speler

- zet het apparaat AAN
- plaats een cd in de lade voor dvd/cd
- start de cd met de afstandsbediening van de dvd/video/cd-speler **nadat** de activiteit in het talenpracticum is gestart

lab100 talenpracticum

- start activiteit. Zie pagina 9 of 10 voor details

versterker

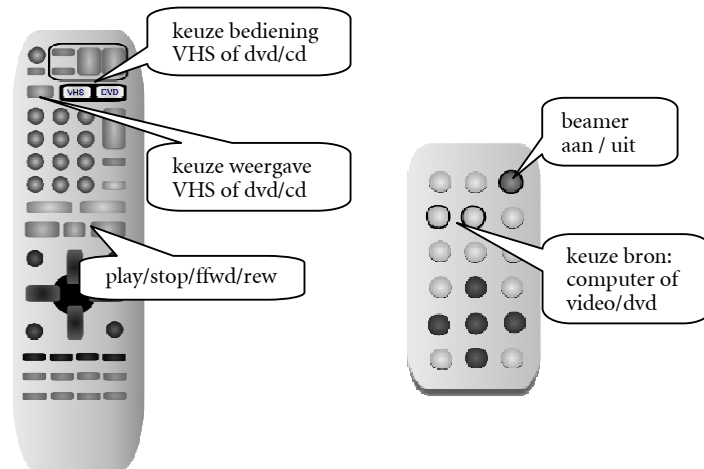
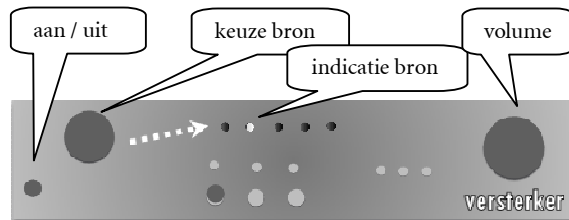
- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CASSETTE
- VOLUME mag UIT. Alleen nodig voor klassikaal geluid
- controleer of de knop met de tekst ALTIJD SOURCE op source staat

cassetterecorder

- open de lade in het bureau
- zet het apparaat AAN met het knopje aan de achterkant
- plaats een cassette
- start de cassette **nadat** de activiteit in het talenpracticum is gestart
- VOLUME van de ingebouwde luidspreker mag UIT staan

lab100 talenpracticum

- start activiteit. Zie pagina 6 of 7 voor details

versterker

- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CD/VIDEO/DVD
- VOLUME mag UIT. Alleen nodig voor klassikaal geluid
- controleer of de knop met de tekst ALTIJD SOURCE op source staat

dvd/video/cd-speler

- zet het apparaat AAN
- doe een videoband in de speler
- kies op de afstandsbediening VHS. De speler is nu te bedienen met de blauwe toetsen
- start de band **nadat** de activiteit in het talenpracticum is gestart

lab100 talenpracticum

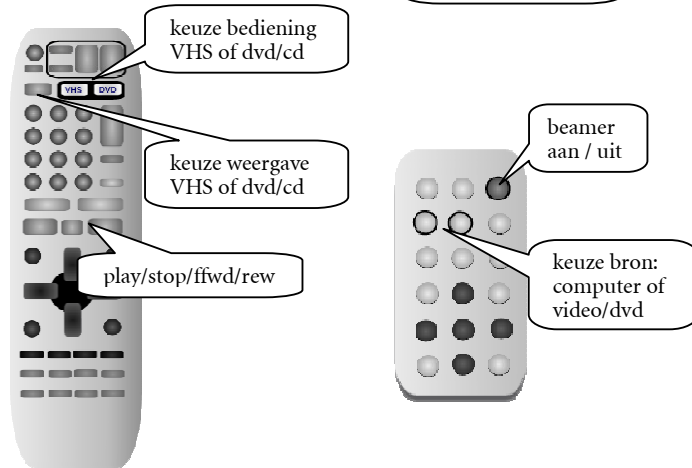
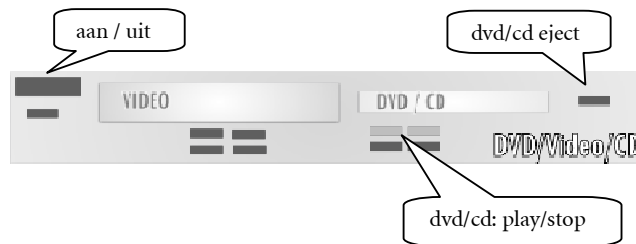
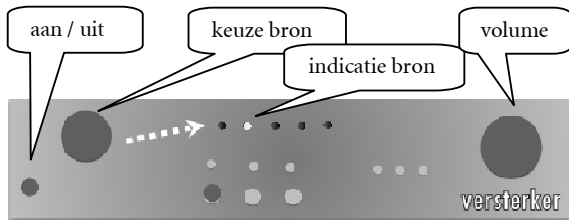
- start activiteit. Zie pagina 11 voor details

beamer

- zet het apparaat AAN met de afstandsbediening. Opstarten duurt ongeveer een minuut. Afstandsbediening naar beamer richten
- laat scherm zakken met de knop naast het bord
- selecteer de bron VIDEO met de afstandsbediening, met knop S VIDEO VIDEO. De keuze is zichtbaar op het scherm

lab100 talenpracticum

- start activiteit. Zie pagina 12 voor details
- kies als geluidsbron: mediatheek/cd-rom/MSU/mp3
- in het venster dat nu verschijnt, zoek de mediatheek, de cd-rom speler of het USB geheugen op en open het bestand
- wanneer het programma vraagt het bestand eerst naar de MSU te kopiëren kies dan YES. [waarschuwing: bij NO valt programma uit!]
- sla op in map TEMP op de MSU voor eenmalig gebruik

versterker

- zet het apparaat AAN
- selecteer de bron CD/VIDEO/DVD
- VOLUME mag UIT. Alleen nodig voor klassikaal geluid
- controleer of de knop met de tekst ALTIJD SOURCE op source staat

dvd/video/cd-speler

- zet het apparaat AAN
- plaats een dvd in de lade voor dvd/cd
- kies op de afstandsbediening DVD. De speler is nu te bedienen met de blauwe toetsen
- start de dvd **nadat** de activiteit in het talenpracticum is gestart

lab100 talenpracticum

- start activiteit. Zie pagina 11 voor details

beamer

- zet het apparaat AAN met de afstandsbediening. Opstarten duurt ongeveer een minuut. Afstandsbediening naar beamer richten
- laat scherm zakken met de knop naast het bord
- selecteer de bron VIDEO met de afstandsbediening, met knop S VIDEO VIDEO. De keuze is zichtbaar op het scherm

audio-cd, cd-rom, cd-r, cd-rw, data-cd

een **audio-cd** kan worden afgespeeld in iedere gewone cd-speler. In windows hebben de bestanden namen als *Track01.cda*. Deze geluiden zijn niet zomaar te kopiëren op de computer, wel met speciale software. Voor gebruik van een audio-cd in Lab100 zie pagina 8 of 9. Een audio-cd is te herkennen aan het logo:

een **cd-rom** (=data-cd) is niet af te spelen in een gewone cd-speler, maar wel op een computer. Als er ♦**mp3** of ♦**wav** bestanden op staan kan de cd op een mp3-speler of door een moderne dvd-speler worden afgespeeld

een **cd-r/cd-rw** is een beschrijfbare cd. Het kan zowel een audio-cd als een cd-rom zijn. Een cd-r is slechts een keer te beschrijven, een cd-rw meermaals. Op een cd-r past rond de 650 ♦**megabyte** aan informatie

digitalisering

is het meerjarenproject waarbij de oude apparatuur en het lesmateriaal op cassette wordt vervangen door nieuwe apparatuur en een digitale ♦**mediatheek**. Als u materiaal heeft dat u in de les gebruikt en op de mediatheek wilt zetten, kunt u dit aanvragen bij Joram Pereira of Hans van Burk. Op termijn zal het digitale materiaal het analoge volledig gaan vervangen. Aanvragen voor het kopiëren van cassettebandjes worden niet meer ingewilligd

gigabyte/megabyte/kilobyte

zijn eenheden van informatie. Speelfilms beslaan gigabytes; liedjes of foto's megabytes; teksten, webpagina's of kleine plaatjes kilobytes. Op een floppy past ruim 1 megabyte, op een cd bijna 1 gigabyte en op een dvd 5 gigabyte. De ♦**mediatheek** is tientallen gigabytes groot

Lab100

is de merknaam van de nieuwe talenpractica. Lab100 is beschikbaar in de lokalen 113, 115, 116, 149, 150 en 151. Lab100 bestaat uit bedieningspaneeltjes in de cabines en de ♦**msu**, aangestuurd door een computer

mediatheek

de naam van een netwerkschijf waar het lesmateriaal van het talententrum wordt opgeslagen. De mediatheek is te benaderen vanuit de leslokalen. Er staan geluidsbestanden en powerpointpresentaties op. Wij zijn op dit moment hard bezig met de ♦**digitalisering** van cassettebandjes om ze op de mediatheek te zetten

mp3/wav

zijn geluidsbestanden. Geluid bewaren als wav verbruikt ongeveer 10 ♦**megabyte** per minuut. Mp3-compressie is een techniek om geluid compact op te slaan: op een gewone ♦**cd-rom** met mp3 geluid past zo'n 10-20 uur, afhankelijk van de kwaliteit, tegenover slechts een uur als wav

msu

staat voor media storage unit, het is de grote zwarte doos in het docentebureau. De msu is het centrale verzamel- en opslagpunt van het talenpracticum. Elk geluid dat naar of van de cabines komt loopt door de msu heen. Het is een soort computer. Op de msu past zo'n 100 uur geluid. Dus hij zal eens vol raken, waarop wij gedwongen zijn materiaal te wissen. Dit zullen we van tevoren aankondigen, maar los daarvan moet u sowieso geen waardevol materiaal langdurig op de msu bewaren. Dan hoort het waarschijnlijk op de ♦**mediatheek** te staan